ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER της 16ης Σεπτεμβρίου 1997 *

1. Η υπό κρίση υπόθεση έχει ως αντικείμενο της αίτηση αναιρέσεως που άσκησε η εταιρία New Holland Ford Ltd (στο εξής: New Holland) κατά την αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 27ης Οκτωβρίου 1994, Fiatagri και New Holland Ford κατά Επιτροπής [1]. Με την απόφαση αυτή το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή ακυρώσεως που είχαν ασκήσει οι εταιρίες New Holland και Fiatagri UK Ltd (στο εξής: Fiatagri) κατά της αποφάσεως 92/157/ΕΟΚ [2] (στο εξής: επίδικη απόφαση) με την οποία η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το UK Tractor Registration Exchange (σύστημα πληροφοριών σχετικά με τις ταξινομήσεις των ελκυστήρων στο Ηνωμένο Βασίλειο) συνιστά παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ, διότι στο πλαίσιο αυτό γίνεται ανταλλαγή στοιχείων που δίνουν τη δυνατότητα σε κάθε κατασκευαστή ελκυστήρων να πληροφορείται τις πωλήσεις που πραγματοποιούν οι διάφοροι ανταγωνιστές καθώς και τις πωλήσεις και τις εισαγωγές των αντιπροσώπων τους. Με την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως η New Holland εκπροσωπεί, εκτός των δικών της συμφερόντων, και τα συμφέροντα της Fiatagri, δεδομένου ότι από 1ης Ιανουαρίου 1993 απέκτησε τις δραστηριότητες της τελευταίας, η οποία στη συνέχεια εκκαθαρίστηκε.

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

2. Το ιστορικό της διαφοράς εκτίθεται στις σκέψεις 1 έως 16 της προσβαλλομένης αποφάσεως του Πρωτοδικείου. Θα παραθέσω στη συνέχεια τα πραγματικά περιστατικά με κάπως διαφορετική σειρά.

3. Κατά την εθνική νομοθεσία, για να μπορεί ένα όχημα να κυκλοφορεί στις δημόσιες οδούς του Ηνωμένου Βασιλείου πρέπει να έχει ταξινομηθεί στο Υπουργείο Μεταφορών. Την αρμοδιότητα των ταξινομήσεων έχουν οι υπηρεσίες Local Vehicles Licensing Offices που είναι περίπου εξήντα. Η ταξινόμηση των οχημάτων διέπεται από υπουργικές εγκυκλίους διαδικαστικού χαρακτήρα που ονομάζονται «Procedure for the first licensing and registration of motor vehicles» (διαδικασία αρχικής εγκρίσεως και ταξινομήσεως αυτοκινήτων οχημάτων). Σύμφωνα με τις εγκυκλίους αυτές, για την υποβολή αιτήσεως ταξινομήσεως του οχήματος πρέπει να χρησιμοποιείται το διοιητικό έντυπο V55.

4. Το έντυπο V55 περιέχει πολυάριθμα στοιχεία σχετικά με τις πωλήσεις των οχημάτων. Στον τομέα των γεωργικών ελκυστήρων, οι κατασκευαστές και οι εισαγωγείς αποφάσισαν να καταρτίσουν, βάσει των στοιχείων αυτών, ένα σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών που ονομάζεται UK Agricultural Tractor Registration Exchange (σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις ταξινομήσεις γεωργικών ελκυστήρων στο Ηνωμένο Βασίλειο) (στο εξής: σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών), που δίνει τη δυνατότητα στους ενδιαφερομένους να πληροφορηθούν τις πωλήσεις των διαφόρων κατασκευαστών καθώς και τις πωλήσεις και τις εισαγωγές των αντιπροσώπων. Η εφαρμογή της συμφωνίας αυτής ανεστάλη το 1988 αλλά, το 1990, ορισμένες επιχειρήσεις που είχαν προσχωρήσει στη συμφωνία, μεταξύ των οποίων και η New Holland, συνήψαν νέα συμφωνία κοινοποιή-

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

1 — Τ-34/92, Συλλογή 1994, σ. II-905.

2 — Απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 1992, σχετικά με τη διαδικασία του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.370 και 31.446 — UK Agricultural Tractor Registration Exchange, ΕΕ L 68, σ. 19).

σεως πληροφοριών, τη συμφωνία UK Tractor Registration Data System (σύστημα πληροφοριών σχετικά με τις ταξινομήσεις ελκυστήρων στο Ηνωμένο Βασίλειο, στο εξής: σύστημα πληροφοριών).

5. Κάθε κατασκευαστής ή εισαγωγέας γεωργικών ελκυστήρων στο Ηνωμένο Βασίλειο μπορούσε κατ' αρχήν να προσχωρήσει στο σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών και στο Data System. Ο αριθμός των επιχειρήσεων που προσχώρησαν στη συμφωνία κυμάνθηκε, καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας της υποθέσεως, αναλόγως της εξελίξεως της αναδιαρθρώσεως που σημειώθηκε στον εν λόγω τομέα. Κατά την ημερομηνία της κοινοποιήσεως του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών μετείχαν στη συμφωνία οκτώ κατασκευαστές μεταξύ των οποίων και η New Holland και η Fiatagri. Αυτοί οι οκτώ κατασκευαστές ήταν οι κύριες επιχειρήσεις στον εν λόγω τομέα, δεδομένου ότι, κατά την Επιτροπή, κατείχαν ποσοστό 87 έως 88 % της αγοράς γεωργικών ελκυστήρων στο Ηνωμένο Βασίλειο ενώ το υπόλοιπο της αγοράς μοιραζόταν μεταξύ διαφόρων μικρών κατασκευαστών.

6. Την οργάνωση αυτού του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών ασκούσε η Agricultural Engineers' Association Ltd (στο εξής: AEA), επαγγελματική οργάνωση στην οποία μπορεί να συμμετέχει κάθε κατασκευαστής ή εισαγωγέας γεωργικών ελκυστήρων στο Ηνωμένο Βασίλειο, που κατά τον κρίσιμο χρόνο αριθμούσε περί τα 200 μέλη, μεταξύ των οποίων αξίζει να αναφερθούν ειδικά οι Case Europe Ltd, John Deere Ltd, Fiatagri, New Holland, Massey-Ferguson (United Kingdom) Ltd, Renault Agricultural Ltd, Same-Lamborghini (UK) Ltd και Watveare Ltd.

Επιφορτισμένη με την επεξεργασία των στοιχείων που περιελάμβανε το έντυπο V55 ήταν η επιχείρηση πληροφορικής Systematics International Group of Companies Ltd (στο εξής: SIL), στην οποία το Υπουργείο Μεταφορών του Ηνωμένου Βασιλείου διαβίβαζε τις πληροφορίες που συνέλεγε επ' ευκαιρία της ταξινομήσεως των γεωργικών ελκυστήρων. Η SIL χρέωνε με το κόστος των υπηρεσιών της καθένα από τα μέλη στη συμφωνία, σύμφωνα με τις επιμέρους συμβάσεις που είχε συνάψει με τα μέλη αυτά.

7. Το περιεχόμενο της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών προσδιοριζόταν από τα στοιχεία που περιελάμβανε το έντυπο V55 και από τη χρησιμοποίηση των στοιχείων αυτών στο πλαίσιο της συμφωνίας. Στο θέμα αυτό η New Holland και η Επιτροπή είχαν διαφωνίες ως προς διάφορα σημεία, για τα οποία γίνεται λόγος στις σκέψεις 8 έως 16 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

Η New Holland υποστήριξε ότι, λόγω της διοικητικής προελεύσεως των στοιχείων που διαβιβάζονται στα μέλη της συμφωνίας και των περιορισμένων αποθεμάτων των μεταπωλητών, μπορούσε να παρέλθει σημαντικό χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας παραγγελίας και της ημερομηνίας παραδόσεως ενός ελκυστήρος, η οποία προηγείται της θέσεως του οχήματος σε κυκλοφορία στις δημόσιες οδούς και, κατά συνέπεια, της διαβιβάσεως των στοιχείων στα μέλη της συμφωνίας. Μπορούσε δηλαδή να παρέλθει κατά το μάλλον ή ήττον μεγάλο χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας πωλήσεως και της ημερομηνίας ταξινομήσεως και κατά συνέπεια δεν υπήρχε «στιγμιαία φωτογραφία» της αγοράς έτσι ώστε οι συλλεγόμενες πληροφορίες

δίδονταν μόνον κατά προσέγγιση. Η SIL αξιοποιούσε τις πληροφορίες τις οποίες περιείχε το διοικητικό έγγραφο που στη συνέχεια καταστρεφόταν χωρίς να αποστέλλεται απευθείας στα μέλη της συμφωνίας.

8. Η New Holland δέχθηκε ότι υπήρχαν διάφοροι τύποι του εντύπου V55 που αριθμούνται από το V55/1 μέχρι το V55/5. Υπογράμμισε ωστόσο ότι μόνο το έντυπο V55/1 ήταν συμπληρωμένο εκ των προτέρων. Συγκεκριμένα, δεν χρησιμοποιούνταν τα έντυπα V55/2 και V55/4 τα οποία χρησιμοποιούσε μόνον η British Leyland ενώ το έντυπο V55/3 που προβλεπόταν για την περίπτωση απώλειας του εντύπου V55/1 συμπληρωνόταν στο χέρι. Τέλος, το έντυπο V55/5 χρησιμοποιούνταν από τους ανεξαρτήτους εισαγωγείς, καθώς επίσης και σε περίπτωση πωλήσεως μεταχειρισμένου οχήματος. Στην πραγματικότητα, ήταν σύνηθες να ταξινομείται ένας ελκυστήρας αφού είχε χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά σε ιδιωτικές εκτάσεις χωρίς να κυκλοφορεί σε δημόσιες οδούς. Σε καμία από τις περιπτώσεις αυτές οι μετέχοντες στη συμφωνία δεν μπορούσαν να λάβουν έντυπα απευθείας.

9. Κατά την άποψη της Επιτροπής, υπήρχαν δύο κύριοι τύποι εντύπων: αφενός τα έντυπα V55/1 έως V55/4, τα οποία συμπλήρωναν εκ των προτέρων οι κατασκευαστές και οι αποκλειστικοί εισαγωγείς και χρησιμοποιούσαν οι αντιπρόσωποι για την ταξινόμηση των οχημάτων που τους παραδίδονταν και, αφετέρου, το έντυπο V55/5 που προοριζόταν για τις παράλληλες εισαγωγές.

Στις σκέψεις 11 έως 16 της προσβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο συνόψισε ως εξής τις απόψεις των διαδίκων σχετικά με τα στοιχεία που περιείχαν τα έντυπα και τις πληροφορίες που διαβιβάζονταν βάσει αυτών των στοιχείων.

«11 Κατά την Επιτροπή, στο έντυπο περιέχονται οι ακόλουθες πληροφορίες, ορισμένα σημεία των οποίων αμφισβητούνται από τις προσφεύγουσες:

— μάρκα (κατασκευαστής)·

— αριθμοί μοντέλου, διατάξεως, πλαισίου, ημερομηνία ταξινομήσεως· από τη συνάντηση μεταξύ των διαδίκων και του εισηγητή δικαστή, η οποία έγινε στις 7 Δεκεμβρίου 1993, προκύπτει ότι οι πληροφορίες που αφορούν τον αριθμό διατάξεως (ή πλαισίου) καταγράφονται από τη SIL. Ωστόσο, στο σύστημα που διαλαμβάνει η πρώτη κοινοποίηση, οι πληροφορίες αυτές δεν διαβιβάζονται στα μέλη της συμφωνίας, δεδομένου ότι έχει συμφωνηθεί από τον Δεκέμβριο του 1988 ότι η SIL παύει να διαβιβάζει στα μέλη της συμφωνίας το έντυπο ταξινομήσεως των οχημάτων. Κατά τις προσφεύγουσες, οι κατασκευαστές έχουν ανάγκη τις πληροφορίες αυτές για την πραγματοποίηση των εκστρατειών αποσύρσεως ελαττωματικών προϊόντων και για τον έλεγχο περί του αν εγκύρως τους υποβάλλονται τα σχετικά με την εγγύηση αιτήματα· αυτός είναι, κατά τις προσφεύγουσες, ο λόγος για τον οποίο οι πληροφορίες αυτές, των οποίων η διαβίβαση στα μέλη προβλέπεται επίσης από το Data System, διαβιβάζονταν στα μέλη μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1988·

— γενικός αντιπρόσωπος και τοπικός αντιπρόσωπος (κωδικός αριθμός, ονοματεπώνυμο, διεύθυνση και ταχυδρομικός κώδικας): κατά τις προσφεύγουσες, οι πληροφορίες αυτές δεν καταγράφονται από τη SIL·

— πλήρης ταχυδρομικός κώδικας του εγκεκριμένου [δηλωθέντα ως κατόχου] του οχήματος: κατά τις προσφεύγουσες, μόνον τα πέντε πρώτα ψηφία του ταχυδρομικού κώδικα του εγκεκριμένου κατόχου καταγράφονται από τη SIL, προκειμένου να καθίσταται δυνατή η αναγνώριση του ταχυδρομικού τομέα, ενίοτε δε ο αριθμός αυτός μειώνεται σε τρία ή τέσσερα ψηφία· κατά τη συνάντηση με τους διαδίκους που έγινε στις 7 Δεκεμβρίου 1993, η SIL διευκρίνισε ότι, αν ο ταχυδρομικός κώδικας δεν αναγράφεται στο έντυπο, χρησιμοποιεί τον ταχυδρομικό κώδικα που είναι πλησιέστερος προς τον κώδικα του τοπικού αντιπροσώπου. Ελλείψει του δευτέρου αυτού κώδικα, χρησιμοποιεί τον ταχυδρομικό κώδικα του γενικού αντιπροσώπου ή, ελλείψει και αυτού, τον ταχυδρομικό κώδικα του κατά τόπον αρμοδίου Local Vehicles Licensing Office (στο εξής: LVLO). Επί του σημείου αυτού, η SIL διευκρίνισε ότι κάθε πληροφορία πρέπει να συνδέεται με έναν ταχυδρομικό τομέα, προκειμένου να καθίστανται δυνατό να προσδιορίζονται οι ζώνες πωλήσεως των αντιπροσώπων·

— ονοματεπώνυμο και διεύθυνση του εγκεκριμένου κατόχου του οχήματος: κατά τη συνάντηση με τους διαδίκους που έγινε στις 7 Δεκεμβρίου 1993, οι προσφεύγουσες, τα λεγόμενα των οποίων επιβεβαιώθηκαν από τη SIL, υπογράμμισαν ότι, αν και η πληροφορία αυτή μπορεί ενδεχομένως να αναγράφεται στη σελίδα 3 του εντύπου V55, το οποίο είναι το μόνο έντυπο που διαβιβάζεται στη SIL, εν πάση περιπτώσει η εν λόγω πληροφορία δεν καταγράφεται από τη SIL, με συνέπεια να μην κοινοποιείται στα μέλη της συμφωνίας.

12 Οι διάδικοι συμφωνούν ότι οι πληροφορίες που διαβιβάζονται από τη SIL στα μέλη της συμφωνίας κατανέμονται σε τρεις κατηγορίες, αλλά προσδιορίζουν με διαφορετικό τρόπο τις τρεις αυτές κατηγορίες.

13 Κατά τις προσφεύγουσες, οι τρεις κατηγορίες πληροφοριών που τους διαβιβάζονται από τη SIL είναι οι ακόλουθες:

— στοιχεία του οικονομικού τομέα: αφορούν τα συνολικά αριθμητικά στοιχεία σχετικά με την ταξινόμηση των ελκυστήρων που πωλούνται απ' όλο τον κλάδο, κατατασσόμενα κατά χρονική περίοδο, ιπποδύναμη, τρόπο μεταδόσεως της κινήσεως και ταχυδρομικό τομέα του εγκεκριμένου κατόχου του οχήματος·

— στοιχεία αναγνωρίσεως: αφορούν τις ταξινομήσεις ελκυστήρων που πωλούνται από κάθε μέλος της συμφωνίας, κατατασσόμενες κατά ημερομηνία πωλήσεως, τύπο ελκυστήρα και ταχυδρομικό τομέα του εγκεκριμένου κατόχου του οχήματος·

— ιδιαίτερα στοιχεία, τα οποία κοινοποιούνται αποκλειστικά στο μέλος της συμφωνίας που αφορούν: αναφέρονται στις πωλήσεις ταξινομημένων ελκυστήρων που πραγματοποιούνται από κάθε αντιπρόσωπο που ανήκει στο δίκτυο του μέλους αυτού, στα στοιχεία που ανήκουν

στις δύο προηγούμενες κατηγορίες, κατανεμημένα γεωγραφικά ανάλογα με τις ζώνες πωλήσεων των μετεχόντων στο δίκτυο διανομής του οικείου μέλους, στις ειδικές αναλύσεις, τις οποίες ζητεί ένα συγκεκριμένο μέλος, στα αριθμητικά στοιχεία που αφορούν τις ταξινομήσεις των πωλουμένων ελκυστήρων.

14 Κατά την Επιτροπή, οι τρεις κατηγορίες πληροφοριών είναι οι ακόλουθες:

— συνολικά στοιχεία για τον οικείο τομέα: συνολικές πωλήσεις του τομέα, με ή χωρίς κατανομή κατά ιπποδύναμη και τρόπο μεταδόσεως της κινήσεως· οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες σε ετήσια, τριμηνιαία, μηνιαία ή εβδομαδιαία βάση·

— στοιχεία που αφορούν τις πωλήσεις κάθε μέλους: αριθμός μονάδων που πωλεί κάθε κατασκευαστής και μερίδιό του στην αγορά σε διαφόρους γεωγραφικούς τομείς: Ηνωμένο Βασίλειο στο σύνολό του, περιφέρειες, διαμερίσματα, ζώνες δραστηριότητας, εντοπιζόμενες χάρη στους ταχυδρομικούς τομείς, δεδομένου ότι κάθε ταχυδρομικός τομέας αποτελεί μια ζώνη δραστηριότητας· οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες ανά χρονικά διαστήματα ενός μήνα, τριμήνου ή έτους (και, στην περίπτωση αυτή, για τους δώδεκα τελευταίους μήνες, ανά ημερολογιακό έτος ή ετήσια μεταβολή)·

— στοιχεία που αφορούν τις πωλήσεις των αντιπροσώπων που ανήκουν στο δίκτυο διανομής κάθε μέλους, ιδίως εισαγωγές και τις εξαγωγές των αντιπροσώπων στις αντίστοιχες ζώνες δραστηριότητάς τους. Κατά τον τρόπο αυτόν, είναι δυνατόν να εντοπίζονται οι εισαγωγές και εξαγωγές μεταξύ των διαφόρων ζωνών δραστηριότητας των αντιπροσώπων και να συγκρίνονται οι δραστηριότητες αυτές πωλήσεων με τις πωλήσεις που πραγματοποίησαν οι αντιπρόσωποι εντός της δικής τους ζώνης δραστηριότητας. Όπως προκύπτει ιδίως από τα σημεία 29, 30, 55 και 56 της αποφάσεως, ένας κατασκευαστής, ο οποίος εντοπίζει έτσι τον προορισμό των πωλήσεων, μπορεί, αν το επιθυμεί, να μειώσει τις δραστηριότητες λιανικής πωλήσεως των αντιπροσώπων εκτός της ζώνης δραστηριότητας που τους έχει παραχωρηθεί, είτε εντός είτε εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου. Κατά τη συνάντηση με τους διαδίκους που έγινε στις 7 Δεκεμβρίου 1993, οι προσφεύγουσες υποστήριξαν ότι μόνον ο συγκεκριμένος κατασκευαστής, και όχι οι ανταγωνιστές του, μπορεί να συγκρίνει τις πωλήσεις των δικών του αντιπροσώπων και ότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η απόφαση, το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών δεν επιτρέπει στους διαφόρους κατασκευαστές να συγκρίνουν τις πωλήσεις των αντιπροσώπων ενός ορισμένου δικτύου διανομής.

15 Οι προσφεύγουσες εμμένουν στο γεγονός ότι οι πληροφορίες αυτές, οι οποίες αφορούν το "dealer import" και το "dealer export", δεν αποτελούν μέρος της συμφωνίας καθαυτής και δεν κοινοποιούνται από τη SIL στα μέλη της συμφωνίας, παρά μόνο βάσει ατομικών συμφωνιών που συνάπτονται με αυτήν. Τα στοιχεία αυτά, τα οποία δεν μπορούν να αποκτηθούν στο πλαίσιο της συμφωνίας που αποτελεί το αντικείμενο της δεύτερης κοινοποιήσεως, αφορούν τις πωλήσεις που πραγματοποιούνται από αντιπρόσωπο εκτός της ζώνης δραστηριότητάς του ("dealer export") και τις πωλήσεις που πραγματοποιούνται από τους άλλους αντιπροσώπους που είναι εγκατεστημένοι στο Ηνωμένο Βασίλειο εντός της ζώνης

δραστηριότητας ενός ορισμένου αντιπροσώπου ("dealer import"). Συνεπώς, δεν αφορούν τις εξαγωγές προς άλλα κράτη μέλη ή τις εισαγωγές προελεύσεως των κρατών αυτών.

16 Κατά την Επιτροπή μέχρι το 1988, η SIL προμήθευε στα μέλη της συμφωνίας αντίγραφα του εντύπου V55/5, το οποίο χρησιμοποιούν οι ανεξάρτητοι εισαγωγείς. Από το 1988, τους κοινοποιεί αποκλειστικά τις πληροφορίες που αντλεί από το έντυπο αυτό, το οποίο κατόπιν καταστρέφεται, μετά την αξιοποίησή του από τη SIL. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι αυτά τα έγγραφα ταξινομήσεως καθιστούν δυνατόν τον εντοπισμό των παραλλήλων εισαγωγών, κυρίως χάρη στον αριθμό διατάξεως του οχήματος. Όσον αφορά το δεύτερο αυτό στοιχείο, η Επιτροπή διευκρίνισε, κατά τη συνάντηση με τους διαδίκους που έγινε στις 7 Δεκεμβρίου 1993, ότι έπρεπε, κατ' αυτήν, να γίνεται διάκριση μεταξύ των εντύπων V55/1, 3 και 4, αφενός, και του εντύπου V55/5, αφετέρου. Συγκεκριμένα, τα έντυπα V55/1, 3 και 4 είναι συμπληρωμένα εκ των προτέρων από τον κατασκευαστή, με αποτέλεσμα οι πληροφορίες που αφορούν τον αριθμό διατάξεως να αναγράφονται στο έντυπο που συνοδεύει κάθε όχημα και, κατά τον τρόπο αυτόν, να έχουν οι κατασκευαστές πλήρη έλεγχο του προορισμού των ελκυστήρων αυτών. Αντιθέτως, όσον αφορά το έντυπο V55/5, η SIL, μέχρι τον Σεπτέμβριο 1988, διεβίβαζε το έντυπο στους συμμετέχοντες στη συμφωνία, επιτρέποντάς τους έτσι να εντοπίζουν την προέλευση ενός συγκεκριμένου οχήματος. Κατά την ίδια συνάντηση ωστόσο, η Επιτροπή δέχθηκε ότι, μετά την 1η Σεπτεμβρίου 1988, το σύστημα δεν επέτρεπε στους κατασκευαστές να πρακολουθούν τις παράλληλες εισαγωγές. Στη συνάντηση αυτή, οι προσφεύγουσες υπογράμμισαν ότι, ακόμη και πριν την 1η Σεπτεμβρίου 1988, δεν τους ήταν δυνατόν να παρακολουθούν τις παράλληλες εισαγωγές, δεδομένου ότι ο αριθμός πλαισίου του οχήματος δεν αναγραφόταν συστηματικά στο έντυπο V55/5».

10. Στις 11 Νοεμβρίου 1988, η Επιτροπή απηύθυνε ανακοίνωση αιτιάσεων στην ΑΕΑ, σε καθένα από τα οκτώ μέλη της συμφωνίας περί ανταλλαγής πληροφοριών και στη SIL. Στις 24 Νοεμβρίου 1988 τα μέλη της συμφωνίας αποφάσισαν να αναστείλουν την ισχύ της. Κατά την ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής υποστήριξαν, επικαλούμενα ιδίως μια μελέτη του καθηγητή Albach, μέλους του Berlin Science Center, ότι οι διαβιβαζόμενες πληροφορίες είχαν ευνοϊκή επίδραση στον ανταγωνισμό. Στις 12 Μαρτίου 1990 πέντε μέλη της συμφωνίας — μεταξύ των οποίων και η New Holland — κοινοποίησαν στην Επιτροπή νέα συμφωνία περί διαβιβάσεως πληροφοριών, τη συμφωνία Data System, και δεσμεύθηκαν να μην εφαρμόσουν το νέο σύστημα πριν λάβουν την απάντηση της Επιτροπής στην κοινοποίησή τους.

11. Με την απόφαση 92/157 η Επιτροπή:

— διαπίστωσε ότι η συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την ταξινόμηση γεωργικών ελκυστήρων συνιστά παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης «δεδομένου ότι παρέχει στοιχεία για τον προσδιορισμό των πωλήσεων των μεμονωμένων ανταγωνιστών καθώς και των πωλήσεων και των εισαγωγών των αντιπροσώπων τους» (άρθρο 1),

— απέρριψε την αίτηση χορηγήσεως απαλλαγής βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης (άρθρο 2),

— κάλεσε την ΑΕΑ και τα μέλη της συμφωνίας να θέσουν τέρμα στην παράβαση αν δεν το είχαν ήδη πράξει και να απέχουν στο μέλλον από τη σύναψη οποιασδήποτε συμφωνίας με όμοιους ή παρεμφερείς στόχους ή αποτελέσματα (άρθρο 3).

12. Η New Holland προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον του Πρωτοδικείου με προσφυγή ακυρώσεως η οποία απορρίφθηκε στο σύνολό της με την απόφαση στην υπόθεση Τ-34/92. Στις 13 Ιανουαρίου 1995 η New Holland άσκησε την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως αυτής.

II — Το παραδεκτό της αιτήσεως αναιρέσεως

13. Η New Holland ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου προβάλλοντας τους ακόλουθους λόγους αναιρέσεως:

α) Λόγοι αφορώντες διαδικαστικές παρατυπίες:

— παράβαση της υποχρεώσεως επαρκούς αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως,

— παράβαση από το Πρωτοδικείο της υποχρεώσεως να εξετάσει τις σημαντικές πραγματικές πλάνες και την επίπτωσή τους επί της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως.

β) Λόγοι αφορώντες ουσιαστικά ελαττώματα:

— εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1,

— εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 2, και της αρχής που διατύπωσε το Δικαστήριο στην υπόθεση Consten και Grundig κατά Επιτροπής [3],

— εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 3.

14. Πριν εξετάσω έκαστο λόγο αναιρέσεως θεωρώ σκόπιμο να διατυπώσω μια γενική παρατήρηση σχετικά με τα κριτήρια που έχει καθορίσει το Δικαστήριο, τα οποία διέπουν το ζήτημα του παραδεκτού των αιτήσεων αναιρέσεων κατά αποφάσεων του Πρωτοδικείου.

3 — Απόφαση της 13ης Ιουλίου 1966, 56/64 και 58/64 (Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 463).

15. Στηριζόμενο στο άρθρο 51, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, το οποίο συνιστά εφαρμογή του άρθρου 168 Α, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ και στο άρθρο 112, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του, το Δικαστήριο διαμόρφωσε προοδευτικά τα κριτήρια παραδεκτού των αιτήσεων αναιρέσεως.

Πρώτον, διαμόρφωσε πάγια νομολογία [4] κατά την οποία ο αναιρεσείων διάδικος πρέπει να διευκρινίσει επακριβώς τα προσβαλλόμενα στοιχεία της αποφάσεως της οποίας ζητείται η αναίρεση καθώς και τα συγκεκριμένα νομικά επιχειρήματα στα οποία στηρίζεται το αίτημα αυτό. Η προϋπόθεση αυτή δεν πληρείται αν ο αναιρεσείων απλώς επαναλαμβάνει ή αντιγράφει κατά γράμμα τους λόγους και τα επιχειρήματα που προέβαλε ενώπιον του Πρωτοδικείου, περιλαμβανομένων και εκείνων που στηρίζονται σε πραγματικά στοιχεία που το Πρωτοδικείο δεν δέχθηκε. Μια αίτηση αναιρέσεως που παρουσιάζει αυτά τα χαρακτηριστικά αποτελεί στην πραγματικότητα αίτηση επανεξετάσεως της ασκηθείσας ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγής πράγμα που, σύμφωνα με το άρθρο 49 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, εξέρχεται της αρμοδιότητάς του.

Δεύτερον, το Δικαστήριο έκρινε ότι η αίτηση αναιρέσεως δεν μπορεί να στηρίζεται παρά μόνον σε λόγους που αφορούν την παράβαση νομικών κανόνων, αποκλειομένης οποιασδήποτε εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών. Κατά συνέπεια θεώρησε ότι η εκτίμηση από το Πρωτοδικείο των αποδεικτικών στοιχείων που του υποβάλλονται δεν αποτελεί νομικό ζήτημα υποκείμενο σε έλεγχο στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως, εκτός αν τα στοιχεία αυτά έχουν διαστρεβλωθεί ή αν η ανακρίβεια των διαπιστώσεων του Πρωτοδικείου προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας. Το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να εξετάσει τα αποδεικτικά στοιχεία που δέχθηκε το Πρωτοδικείο προκειμένου να διαπιστώσει τα πραγματικά περιστατικά, εφόσον αυτά προέκυψαν νομοτύπως και τηρήθηκαν οι γενικές αρχές και κανόνες δικαίου που διέπουν το βάρος αποδείξεως και την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων. Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ασκήσει έλεγχο όσον αφορά τον νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών και τις έννομες συνέπειες που συνήγαγε το Πρωτοδικείο [5].

Σε τελική ανάλυση η ανωτέρω νομολογία καθιερώνει σχετικά αυστηρά κριτήρια όσον αφορά το παραδεκτό των αιτήσεων αναιρέσεως, έτσι ώστε η αίτηση αναιρέσεως να μη μεταβληθεί στην πραγματικότητα σε έφεση, στο πλαίσιο της οποίας η υπόθεση αναλύεται εκ νέου και να αποφεύγεται η επανεξέταση του νομικού χαρακτηρισμού των πραγματικών περιστατικών όπως τον διατύπωσε το Πρωτοδικείο.

16. Κατά τη γνώμη μου, στις υποθέσεις ανταγωνισμού που ανακύπτουν ύστερα από αποφάσεις της Επιτροπής, φρόνιμο

4 — Βλ., μεταξύ άλλων, τις διατάξεις της 26ης Απριλίου 1993, C-244/92 P, Kupka-Floridi κατά ΟΚΕ (Συλλογή 1993, σ. I-2041), της 26ης Σεπτεμβρίου 1994, C-26/94 P, Χ κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-4379), της 17ης Οκτωβρίου 1995, C-62/94 P, Turner κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. I-3177), και την απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 1996, C-73/95 P, Viho κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. I-5457, σκέψεις 25 και 26).

5 — Αποφάσεις της 2ας Μαρτίου 1994, C-53/92 P, Hilti κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-667)· της 6ης Απριλίου 1995, C-241/91 P και C-242/91 P, RTE και ITP κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. I-743), και διάταξη της 17ης Σεπτεμβρίου 1996, C-19/95 P, San Marco κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. I-4435, σκέψεις 39 και 40).

είναι, όπως συνέστησε ο γενικός εισαγγελέας Jacobs [6], να ερμηνεύονται συσταλτικότερα τα κριτήρια παραδεκτού των αιτήσεων αναιρέσεως και ιδίως η προϋπόθεση του άρθρου 51 του Οργανισμού του Δικαστηρίου κατά το οποίο οι αιτήσεις αναιρέσεως που ασκούνται ενώπιον του Δικαστηρίου αφορούν αποκλειστικά νομικά ζητήματα. Πράγματι, στις υποθέσεις αυτές, το Πρωτοδικείο εξετάζει μια απόφαση της Επιτροπής η οποία εκθέτει τα επίδικα περιστατικά και προβαίνει σε νομική εκτίμηση. Περιοριζόμενο στις διατυπώσεις της Επιτροπής ή πραγματοποιώντας νέα έρευνα, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει τα πραγματικά περιστατικά, το δε Δικαστήριο οφείλει να μην αφίσταται απ' αυτές τις διαπιστώσεις κατά την εκδίκαση των αιτήσεων αναιρέσεως, διότι θα διαστρεβλωνόταν ο ρόλος του Πρωτοδικείου αν το Δικαστήριο όφειλε να επανεξετάσει, με αίτημα του αναιρεσείοντος, τα πραγματικά περιστατικά που διαπιστώνει το Πρωτοδικείο με τις αποφάσεις του.

Αυτή η περιοριστική λογική πρέπει να ωθεί το Δικαστήριο, όπως επισημαίνει η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως, να επιδεικνύει αυστηρότητα όταν αποφαίνεται επί του παραδεκτού των λόγων στους οποίους στηρίζεται η αίτηση αναιρέσεως, με τους οποίους οι διάδικοι υποστηρίζουν ότι το Πρωτοδικείο διαστρέβλωσε τα πραγματικά περιστατικά και υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμηση, ώστε να επιτύχουν την επανεξέταση των πραγματικών ζητημάτων της διαφοράς από το Δικαστήριο.

17. Στην υπό κρίση υπόθεση η Επιτροπή αμφισβήτησε, με το υπόμνημα αντικρούσεως, το παραδεκτό της αιτήσεως αναιρέσεως στο σύνολό της, διότι η αναιρεσείουσα δεν διευκρίνισε σαφώς τα επίδικα σημεία της προσβαλλομένης αποφάσεως, περιορίζεται στην επανάληψη των ιδίων επιχειρημάτων που απέρριψε το Πρωτοδικείο και εκθέτει διαφορετικά τα πραγματικά περιστατικά που διαπίστωσε το Πρωτοδικείο. Όταν η αναιρεσείουσα διευκρίνισε τους λόγους στους οποίους στηρίζει την αίτηση αναιρέσεως με το υπόμνημα απαντήσεως, η Επιτροπή τροποποίησε εν μέρει την άποψή της και ασχολήθηκε με την αντίκρουση των λόγων αναιρέσεως που προβάλλει η New Holland.

18. Καίτοι το δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως δεν διακρίνεται ούτε για τη σαφήνεια ούτε για την ακρίβειά του, φρονώ ότι εγείρει ορισμένα ζητήματα που είναι ικανά να προβληθούν με αίτηση αναιρέσεως και κατά συνέπεια δεν ενδείκνυται να κηρυχθεί απαράδεκτο στο σύνολό του, ασχέτως αν ενδέχεται να είναι απαράδεκτοι ορισμένοι μεμονωμένοι ισχυρισμοί.

Ωστόσο, θα ήθελα να παρατηρήσω ότι η στάση της αναιρεσείουσας, η οποία προβαίνει σε νέα ανάγνωση των πραγματικών περιστατικών όπως διαπιστώθηκαν από το Πρωτοδικείο με την προσβαλλομένη απόφαση και στηρίζει ρητώς στη νέα αυτή ανάγνωση τους λόγους αναιρέσεως που προβάλλει με την αίτησή της, δεν νομίζω ότι συνάδει με τα κριτήρια που έχει καθορίσει το Δικαστήριο προκειμένου να εξασφαλίζεται το βάσιμο των αιτήσεων αναιρέσεως.

6 — Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Jacobs στην υπόθεση Hilli κατά Επιτροπής, όπ.π. (σημεία 8 ως 12 και 46 ως 49).

III — Οι λόγοι που προβάλλονται με την αίτηση αναιρέσεως

Α — Παράβαση της υποχρεώσεως επαρκούς αιτιολογήσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως

19. Η New Holland φρονεί ότι το Πρωτοδικείο περιορίστηκε με την προσβαλλομένη απόφαση να εξετάσει εντελώς τυπικά την επίδικη απόφαση χωρίς να λάβει υπόψη τις περιπτώσεις πρόδηλης πλάνης της Επιτροπής περί την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και την εφαρμογή του δικαίου, τις οποίες είχαν επισημάνει οι προσφεύγουσες επιχειρήσεις. Κατά συνέπεια, υποστηρίζει η New Holland, το Πρωτοδικείο δεν ακολούθησε τη νομολογία του Δικαστηρίου δυνάμει της οποίας υπάρχει γενική αρχή που επιβάλλει σε κάθε δικαιοδοτικό όργανο την υποχρέωση να αιτιολογεί τις αποφάσεις του, παραθέτοντας κυρίως τους λόγους που το ώθησαν να απορρίψει μια αιτίαση η οποία διατυπώθηκε νομοτύπως ενώπιόν του [7].

Ειδικότερα, η New Holland υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικεί δεν έλαβε υπόψην με την προσβαλλομένη απόφαση το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων που προβλήθηκαν κατά την έγγραφη και την προφορική φάση της διαδικασίας ούτε το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν δέχθηκε κανένα επιχείρημα των προσφευγουσών και της SIL σχετικά με ορισμένα χαρακτηριστικά του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών. Το Πρωτοδικείο δεν εξέτασε ούτε τα νομικά και οικονομικής φύσεως επιχειρήματα που ανέπτυξαν οι διάδικοι κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση και ειδικότερα την ανάλυση από τον καθηγητή Albach της διάρθρωσης της σχετικής αγοράς, του περίπλοκου χαρακτήρα των γεωργικών ελκυστήρων ως προϊόντων, της εξελίξεως των μεριδίων αγοράς των επιχειρήσεων και του αποτελέσματος της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών επί των τιμών.

20. Η New Holland συνεχίζει διευκρινίζοντας, με το υπόμνημα που κατέθεσε στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως, διάφορα επιχειρήματα σχετικά με την έλλειψη αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως που είχε προβάλει ενώπιον του Πρωτοδικείου το οποίο όμως τα απέρριψε χωρίς επαρκή αιτιολογία και δεν τα έλαβε υπόψη στην προσβαλλομένη απόφαση. Τα επιχειρήματα αυτά αναφέρονται στα ακόλουθα σημεία:

— ανεπαρκής αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως,

— ασαφές περιεχόμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως,

— προσδιορισμός του προϊόντος και της σχετικής αγοράς και

— μη ορθή χρησιμοποίηση του όρου «δεσπόζουσα θέση».

7 — Αποφάσεις της 1ης Οκτωβρίου 1991, C-283/90 P, Vidrányi κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. I-4339, σκέψη 29), και της 17ης Δεκεμβρίου 1992, C-68/91 P, Moritz κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. I-6849, σκέψη 21).

21. Η σχετική έλλειψη αιτιολογίας αποτελεί παραδεκτό λόγο αναιρέσεως. Ωστόσο, στην υπό κρίση υπόθεση θεωρώ ότι η New Holland δεν διευκρινίζει σαφώς τα νομικά ελαττώματα της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, τα επιχειρήματα που αναπτύσσει η New Holland στο πλαίσιο αυτού του λόγου, της σχετικής έλλειψης αιτιολογίας της αποφάσεως, δεν συνάδουν με τις προϋποθέσεις που απαιτεί η νομολογία του Δικαστηρίου για το παραδεκτό των λόγων αναιρέσεως.

Πέραν της προφανούς ασάφειας στη διατύπωση του λόγου αναιρέσεως, νομίζω ότι η New Holland απλώς αμφισβητεί την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο με την προσβαλλομένη απόφαση ή επαναλαμβάνει ενώπιον του Δικαστηρίου πανομοιότυπα επιχειρήματα με αυτά που απέρριψε το Πρωτοδικείο με την προσβαλλομένη απόφαση.

22. Εν πάση περιπτώσει νομίζω ότι το Πρωτοδικείο αιτιολόγησε επαρκώς την προσβαλλομένη απόφαση ως προς τα σημεία που επικαλείται η New Holland με τον υπό κρίση λόγο αναιρέσεως. Εξέθεσε τις απόψεις των διαδίκων σχετικά με τους επιμέρους λόγους ακυρώσεως, συνοψίζοντας τα κυριότερα επιχειρήματά τους και στη συνέχεια ασχολήθηκε με την επίλυση των ζητημάτων θεμελιώνοντας δεόντως την κρίση του.

23. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να κρίνει απαράδεκτο αυτόν τον λόγο αναιρέσεως.

Β —Μη εκπλήρωση της υποχρεώσεως εξετάσεως των σημαντικών πραγματικών πλανών και της επιπτώσεώς τους επί της νομιμότητος της προσβαλλομένης αποφάσεως

24. Η αναιρεσείουσα επισημαίνει ότι στη σκέψη 66 της προσβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο αναγνώρισε ότι η επίδικη απόφαση περιείχε ορισμένες πραγματικές πλάνες σχετικά με τα χαρακτηριστικά της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών, πλην όμως, αντί να καταλήξει στο λογικώς επιβεβλημένο συμπέρασμα, επιδόθηκε, στις σκέψεις 67 έως 72 της προσβαλλομένης αποφάσεως, να «ξαναγράψει» την επίδικη απόφαση ούτως ώστε τα ελαττώματά της να μην επηρεάζουν τη νομιμότητά της. Εξάλλου, και άλλες θεμελιώδεις πλάνες που επικαλέστηκαν οι διάδικοι και διαπίστωσε το Πρωτοδικείο στο πλαίσιο της πλήρους έρευνας που διενήργησε δεν επηρέασαν την προσβαλλομένη απόφαση. Αυτό συνέβη με τις περισσότερες από τις πλάνες που επικαλέστηκαν οι προσφεύγουσες και που το Πρωτοδικείο συνόψισε στις σκέψεις 58 έως 61 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

Η New Holland φρονεί ότι, σύμφωνα με την απόφαση Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ. [8] το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαίνεται, κατά την εκδίκαση αιτήσεως αναιρέσεως, επί των πραγματικών στοι-

8 — Απόφαση της 1ης Ιουνίου 1994, C-136/93 P, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ. (Συλλογή 1994, σ. I-1981, σκέψη 49).

χείων μιας υποθέσεως σε περιπτώσεις όπου η ανακρίβεια των πραγματικών εκτιμήσεων του Πρωτοδικείου προκύπτει από τη σχηματισθείσα δικογραφία.

25. Η New Holland απαριθμεί στη συνέχεια περιπτώσεις πρόδηλης πλάνης ή ανακρίβειας που εμφανίζει η επίδικη απόφαση και που το Πρωτοδικείο δεν εξέτασε ή δεν έλαβε δεόντως υπόψη στην προσβαλλομένη απόφαση, παρά τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισαν οι προσφεύγοντες. Οι πλάνες αυτές αφορούν τα ακόλουθα σημεία:

— οι ελκυστήρες πρέπει να θεωρούνται ως διαφοροποιημένα προϊόντα,

— τα χαρακτηριστικά που εμφάνιζε η συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών πριν από την κοινοποίησή της δεν αποτελούν λυσιτελή στοιχεία,

— έλλειψη συμφωνίας όσον αφορά την οργάνωση των ζωνών δραστηριότητας των αντιπροσώπων,

— έλλειψη κατανόησης των διαβιβασθέντων στοιχείων όσον αφορά το σύστημα ανταλλαγής πληροφορίων και το Data System,

— αγνοήθηκε η ιδιαιτερότητα του Data System και

— πλήρης διαφάνεια όσον αφορά τις τιμές. Εξαφάνιση του «αόρατου ανταγωνισμού».

26. Όπως παρατήρησε η New Holland, η απόφαση Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., που επιβεβαιώθηκε πρόσφατα με τη διάταξη San Marco κατά Επιτροπής [9], δέχεται ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να εξετάζει στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως τον εκ μέρους του Πρωτοδικείου προσδιορισμό των πραγματικών περιστατικών σε περιπτώσεις όπου η κατ' ουσίαν ανακρίβεια των διαπιστώσεών του προκύπτει από τη δικογραφία. Με το υπόμνημα αντικρούσεως η Επιτροπή υποστηρίζει ότι στην απόφαση RTE και ITP κατά Επιτροπής [10] το Δικαστήριο δεν αναφέρεται σ' αυτό το στοιχείο σχετικά με την κατ' ουσίαν ανακρίβεια και ότι η απόφαση αυτή αποτελεί σιωπηρή αναθεώρηση της νομολογίας Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ. ως προς αυτό το σημείο. Δεν συμφωνώ με την ερμηνεία αυτή της Επιτροπής και φρονώ ότι η διάταξη San Marco κατά Επιτροπής επιβεβαιώνει ότι η νομολογία του Δικαστηρίου δεν άλλαξε ως προς αυτό το σημείο.

27. Ωστόσο, αναπτύσοντας τον εξεταζόμενο λόγο αναιρέσεως η New Holland δεν επισημαίνει καμία ουσιαστική ανακρίβεια, προκύπτουσα από τα έγγραφα της δικο-

9 — Προπαρατεθείσα διάταξη (σκέψη 39).

10 — Προπαρατεθείσα απόφαση (σκέψη 67).

γραφίας, όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά, όπως τα προσδιόρισε το Πρωτοδικείο με την προσβαλλομένη απόφαση. Πράγματι, η αναιρεσείουσα απλώς επισημαίνει μια σειρά ουσιαστικών σφαλμάτων ή ανακριβειών της επίδικης αποφάσεως που είχε ήδη επικαλεστεί ενώπιον του Πρωτοδικείου και που το τελευταίο δεν διαπίστωσε ή δεν έλαβε δεόντως υπόψη με την προσβαλλομένη απόφαση, προκειμένου να κρίνει το βάσιμο της αποφάσεως της Επιτροπής.

Σε τελική ανάλυση, με την προβολή αυτού του λόγου αναιρέσεως η αναιρεσείουσα απλώς αμφισβητεί την εκτίμηση που διατύπωσε το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 58 έως 78 της προσβαλλομένης αποφάσεως, των αποδείξεων που προσκομίστηκαν όσον αφορά ορισμένα πραγματικά στοιχεία που μνημονεύονται στην επίδικη απόφαση. Η New Holland εκφράζει τη διαφωνία της όσον αφορά την αποδεικτική ισχύ που προσέδωσε το Πρωτοδικείο στις διάφορες προσκομισθείσες αποδείξεις αλλά δεν επισημαίνει καμία ουσιαστική ανακρίβεια των διαπιστώσεων του Πρωτοδικείου, προκύπτουσα από τη δικογραφία.

28. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να εκτιμήσει τη σημασία που πρέπει να προσδοθεί στα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία του υποβλήθηκαν και, όταν το Δικαστήριο εκδικάζει αιτήσεις αναιρέσεως, δεν είναι αρμόδιο να αποφαίνεται ως προς τα πραγματικά περιστατικά ή τις αποδείξεις που δέχθηκε το Πρωτοδικείο ως προς τα περιστατικά αυτά, εφόσον βεβαίως η συλλογή των αποδεικτικών στοιχείων υπήρξε νομότυπη και εφόσον τηρήθηκαν οι κανόνες και οι γενικές αρχές δικαίου που διέπουν το βάρος της αποδείξεως καθώς και οι διαδικαστικοί κανόνες που διέπουν την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων [11].

29. Βάσει της προαναφερθείσας νομολογίας, αυτός ο λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος διότι η New Holland απλώς αμφισβητεί την εκ μέρους του Πρωτοδικείου εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων και προβάλλει ενώπιον του Δικαστηρίου τα ίδια επιχειρήματα με αυτά που το Πρωτοδικείο απέρριψε με την προσβαλλομένη απόφαση. Εν πάση περιπτώσει, φρονώ ότι το Πρωτοδικείο αιτιολόγησε επαρκώς, στις σκέψεις 58 έως 78 της προσβαλλομένης αποφάσεως, την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων, έτσι ώστε το Δικαστήριο είναι σε θέση να ασκήσει τον έλεγχο που προβλέπει η κοινοτική νομολογία. Είναι αδύνατον να απαιτηθεί από το Πρωτοδικείο να διευκρινίσει λεπτομερώς τη σημασία που προσδίδει σε κάθε ένα αποδεικτικό στοιχείο ούτε να εξηγεί όλους τους λόγους που του υπαγορεύουν να προσδώσει μεγαλύτερη αποδεικτική ισχύ σε ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία έναντι άλλων.

30. Κατά συνέπεια αυτός ο λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

11 — Απόφαση Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., προπαρατεθείσα (σκέψη 66), και διάταξη San Marco κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα (σκέψη 40).

Γ — Εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης

31. Η New Holland υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο εφάρμοσε εσφαλμένα το άρθρο 85, παράγραφος 1, με την προσβαλλομένη απόφαση ως προς δύο σημαντικά σημεία. Κατά τη New Holland, το Πρωτοδικείο προσδιόρισε και περιέγραψε ανακριβώς τη σχετική αγορά, επιπλέον δε ερμήνευσε εσφαλμένα τα στοιχεία που πρέπει να εμφανίζει μια συμφωνία ή μια εναρμονισμένη πρακτική για να θεωρηθεί ασυμβίβαστη προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, και ειδικότερα το στοιχείο του αρνητικού ως προς τον ανταγωνισμό αντικειμένου ή αποτελέσματος. Στη συνέχεια, η New Holland αναπτύσσει τα επιχειρήματά της που αφορούν αυτόν τον λόγο αναιρέσεως, και ειδικότερα τη σχετική αγορά, τα αρνητικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών και την έλλειψη επιχειρημάτων που απορρέουν από κοινοτικά προηγούμενα ή από την οικονομική θεωρία.

1. Η σχετική αγορά

32. Όσον αφορά τη σχετική αγορά, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο δεν εκπλήρωσε την υποχρέωσή του να εφαρμόσει ορθά τον νομικό κανόνα που διατυπώθηκε με την απόφαση United Brands κατά Επιτροπής, κατά τον οποίο πρέπει να γίνεται εξέταση βάσει των χαρακτηριστικών του οικείου προϊόντος και λαμβανομένης υπόψη της συγκεκριμένης γεωγραφικής ζώνης στην οποία αυτό διατίθεται στο εμπόριο και όπου οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι αρκούντως ομοιογενείς [12]. Κατά τη New Holland, το Πρωτοδικείο περιορίστηκε, με την προσβαλλομένη απόφαση, να εξετάσει, εντελώς τυπικά, την επίδικη απόφαση χωρίς να αναλύσει, με γνώμονα τα επιχειρήματα των προσφευγουσών, την εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση της αγοράς του προϊόντος, της γεωγραφικής αγοράς και της διάρθρωσης της σχετικής αγοράς.

33. Όσον αφορά την αγορά του οικείου προϊόντος, η αναιρεσείουσα στην πραγματικότητα δεν εξετάζει την ορθότητα της εκτιμήσεως του Πρωτοδικείου, το οποίο, αφού έλαβε υπόψη το βαθμό της δυνατότητας υποκαταστάσεως, θεώρησε στη σκέψη 51 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι η σχετική αγορά είναι η αγορά γεωργικών ελκυστήρων. Συγκεκριμένα, η New Holland απλώς υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο έσφαλε συμμεριζόμενο την άποψη της Επιτροπής, η οποία χαρακτηρίζει τους ελκυστήρες ως ομοιογενές προϊόν, δεδομένου ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισαν στο Πρωτοδικείο οι προσφεύγουσες έδειχναν ότι οι γεωργικοί ελκυστήρες αποτελούν προϊόν άκρως διαφοροποιημένο και τεχνικώς περίπλοκο. Το σφάλμα αυτό στον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών των γεωργικών προϊόντων οδήγησε το Πρωτοδικείο σε εσφαλμένη εκτίμηση των αποτελεσμάτων της διαφάνειας στη σχετική αγορά.

34. Νομίζω ότι το επιχείρημα αυτό της New Holland πρέπει να απορριφθεί. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο εφάρμοσε κατά τρόπο ικανοποιητικό, στη σκέψη 51 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το κριτήριο του επαρκούς βαθμού υποκαταστάσεως

12 — Απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 1978 (Συλλογή τόμος 1978, σ. 75, σκέψη 11).

που διατύπωσε το Δικαστήριο για τον προσδιορισμό της σχετικής αγοράς του προϊόντος [13]. Μέλη της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών ήταν κατ' αρχήν όλοι οι κατασκευαστές γεωργικών ελκυστήρων και δεν υπήρχε διάκριση μεταξύ των διαφόρων τύπων ή μοντέλων ελκυστήρων, οπότε οι ίδιες οι επιχειρήσεις προσδιόριζαν το προϊόν, όπως παρατηρεί το Πρωτοδικείο. Εξάλλου, η New Holland δεν προέβαλε κανένα επιχείρημα που να αποδεικνύει την έλλειψη επαρκούς δυνατότητας υποκατάστασης μεταξύ των διαφόρων τύπων ελκυστήρων που διατίθενται στην αγορά στο Ηνωμένο Βασίλειο και να αποδεικνύει επομένως ότι οι διάφοροι τύποι αποτελούσαν διαφορετικές σχετικές αγορές.

35. Όσον αφορά τον προσδιορισμό της γεωγραφικής αγοράς, η New Holland φρονεί ότι το Πρωτοδικείο έσφαλε, στη σκέψη 56 της αποφάσεως, διότι έλαβε υπόψη μόνον το Ηνωμένο Βασίλειο και όχι ολόκληρη την κοινή αγορά. Σύμφωνα με το κριτήριο που διατυπώθηκε με την απόφαση United Brands κατά Επιτροπής, η σχετική γεωγραφική αγορά έπρεπε να είναι το σύνολο του εδάφους της Κοινότητας, διότι η κοινοτική αγορά γεωργικών ελκυστήρων εμφανίζει ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

36. Το επιχείρημα αυτό της αναιρεσείουσας πρέπει να απορριφθεί. Νομίζω ότι το Πρωτοδικείο ορθώς εφάρμοσε την απόφαση United Brands κατά Επιτροπής και τη νομολογία του Δικαστηρίου προσδιορίζοντας τη γεωγραφική έκταση της σχετικής αγοράς [14]. Όπως παρατηρεί το Πρωτοδικείο στη σκέψη 56 της προσβαλλομένης αποφάσεως, είναι δυνατόν να θεωρηθεί η αγορά γεωργικών ελκυστήρων ως αγορά κοινοτικών διαστάσεων πλην όμως η εφαρμογή της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών στο βρετανικό έδαφος περιόριζε τη σχετική γεωγραφική αγορά στο Ηνωμένο Βασίλειο όπου η συμφωνία παρήγε τα αποτελέσματά της. Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως εξομοιώσει τη γεωγραφική έκταση της σχετικής αγοράς με την περιοχή εντός της οποίας η εναρμονισμένη πρακτική παράγει τα αποτελέσματά της [15], η οποία σε αρκετές περιπτώσεις ήταν το έδαφος ενός κράτους μέλους. Κατά συνέπεια, τα επιχειρήματα που διατύπωσε το Πρωτοδικείο με την προσβαλλόμενη απόφαση μου φαίνονται καθ' όλα βάσιμα.

37. Όσον αφορά την διάρθρωση της σχετικής αγοράς, η New Holland υποστηρίζει ότι η προσβαλλομένη απόφαση και η επίδικη απόφαση την περιγράφουν εσφαλμένα σε πολλά ουσιώδη σημεία. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το μερίδιο αγοράς των τεσσάρων μεγάλων κατασκευαστών παρέμεινε σταθερό και ότι δεν υπήρξε αισθητή διείσδυση από ανταγωνιστές, ότι υπήρχαν μεγάλα εμπόδια προσβάσεως στην αγορά οφειλόμενα στα αναγκαία έξοδα για τη δημιουργία ενός δικτύου διανομής, στην προσήλωση στη συγκεκριμένη μάρκα και στη συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών και ότι το επίπεδο τιμών πωλήσεως γεωργικών ελκυστήρων στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν χαμηλότερο απ' ότι στα άλλα κράτη μέλη. Κατά τη New Holland, πρόκειται για πραγματικές εκτιμήσεις που αφορούν τα

13 — Βλ. ιδίως τις αποφάσεις της 9ης Νοεμβρίου 1983, 322/81, Michelin κατά Επιτροπής (Συλλογή 1983, σ. 3461, σκέψη 37), και της 14ης Νοεμβρίου 1996, C-333/94 P, Tetra Pak κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. I-5951, σκέψη 13).

14 — Βλ. Frignani, A. και Waelbroeck, M.: *Disciplina della concorrenza nella CE*, UTET, Turin, Συλλογή 1996, σ. 243 και επ.

15 — Αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 1975, 40/73 έως 48/73, 50/73, 54/73, 55/73, 56/73, 111/73, 113/73 και 114/73, Suiker Unie κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1975, σ. 507)· Michelin κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, και της 3ης Ιουλίου 1991, C-62/86, AKZO κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. I-3359).

χαρακτηριστικά της σχετικής αγοράς, οι οποίες στηρίζονται σε έρευνες της Επιτροπής και στην οικονομική ανάλυση του καθηγητή Neumann, εμπειρογνώμονα που είχε προτείνει η Επιτροπή. Η New Holland προσκόμισε στο Πρωτοδικείο πολυάριθμα αποδεικτικά στοιχεία και μια πιο εμπεριστατωμένη οικονομική ανάλυση από τον καθηγητή Albach, που αποδείκνυε το ανακριβές των ανωτέρω εκτιμήσεων, την οποία όμως το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη στην προσβαλλομένη απόφαση.

38. Αυτό το επιχείρημα της New Holland είναι απαράδεκτο στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως διότι στρέφεται κατά της εκτιμήσεως από το Πρωτοδικείο των προσκομισθέντων αποδεικτικών στοιχείων και της αποδεικτικής ισχύος που τους προσέδωσε το εν λόγω δικαστήριο. Η New Holland δεν υποστήριξε ότι τα αποδεικτικά στοιχεία διαστρεβλώθηκαν ούτε ότι η ουσιαστική ανακρίβεια των εκτιμήσεων του Πρωτοδικείου προκύπτει από τη δικογραφία. Δεδομένου ότι, με την προσβαλλομένη απόφαση, το Πρωτοδικείο νομοτύπως συνέλεξε τα αποδεικτικά στοιχεία και τήρησε τους κανόνες και τις γενικές αρχές του δικαίου που διέπουν το βάρος αποδείξεως και την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να εξετάσει, στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως, τα αποδεικτικά στοιχεία που δέχθηκε το Πρωτοδικείο προκειμένου να προσδιορίσει τα πραγματικά περιστατικά.

2. Τα αρνητικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών

39. Κατά την άποψη της New Holland, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη, κρίνοντας, στη σκέψη 93 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι το άρθρο 85, παράγραφος 1, απαγορεύει τόσο τα πραγματικά όσο και τα δυνητικά, αρνητικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα εφόσον αυτά είναι αρκούντως αισθητά. Κατά συνέπεια, έκρινε ότι δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε την ύπαρξη αρνητικών για τον ανταγωνισμό πραγματικών αποτελεσμάτων της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών στη βρετανική αγορά γεωργικών ελκυστήρων.

Κατά την άποψη της New Holland, η νομολογία του Δικαστηρίου [16] δεν επιτρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα δυνητικά αποτελέσματα μιας συμφωνίας παρά μόνον προκειμένου να κριθεί αν αυτή επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, αλλά όχι για να αποδειχθεί ότι περιορίζει τον ανταγωνισμό. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο όφειλε να κρίνει ότι η επίδικη απόφαση έπρεπε να περιέχει ανάλυση των πραγματικών αποτελεσμάτων της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών επί του ανταγωνισμού. Επικουρικώς, η New Holland υποστηρίζει ότι η απόδειξη των πραγματικών αποτελεσμάτων επί του ανταγωνισμού επιβάλλεται εν πάση περιπτώσει στην περίπτωση συμφωνιών που εφαρμόζονται στην πράξη. Η συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών εφαρμόστηκε επί τρία έτη μέχρι ότου ανεστάλη η εφαρμογή της στις 24 Νοεμβρίου 1988, η δε Επιτροπή όφειλε να εξετάσει τα πραγματικά της αποτελέσματα επί του ανταγωνισμού στη βρετανική αγορά γεωργικών ελκυστήρων και την εξέλιξη της αγοράς αυτής μετά την αναστολή της εφαρμογής της συμφωνίας μέχρι την έκδοση της επίδικης απόφασης.

16 — Αποφάσεις της 30ής Ιουνίου 1966, 56/65, Société technique minière (Συλλογή, 1966, σ. 337, ιδίως σ. 359), και της 16ης Ιουνίου 1981, 126/80, Salonia (Συλλογή 1981, σ. 1563, σκέψη 12).

40. Τα επιχειρήματα αυτά της αναιρεσείουσας είναι απορριπτέα.

41. Για να προσκρούει στο άρθρο 85, παράγραφος 1, μια συμφωνία πρέπει να «έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς (...)». Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου [17] πρέπει να εξετάζεται, πρώτον, αν το αντικείμενο της συμφωνίας συνιστά καθεαυτό περιορισμό του ανταγωνισμού. Αν πράγματι αυτό συμβαίνει, πληρούται η προϋπόθεση της διατάξεως αυτής και είναι περιττό να εξετασθούν τα αποτελέσματα. Μόνο αν ο δικαστής διαμορφώσει την πεποίθηση ότι το αντικείμενο της συμφωνίας δεν ενέχει περιορισμό του ανταγωνισμού οφείλει στη συνέχεια να εξετάσει τα αποτελέσματά της προκειμένου να κρίνει αν επιφέρει τέτοιο περιορισμό [18].

Τα αποτελέσματα μιας συμφωνίας πρέπει να κρίνονται με γνώμονα τον ανταγωνισμό που θα επικρατούσε στη σχετική αγορά αν δεν υπήρχε η συμφωνία. Κατά συνέπεια το Δικαστήριο κρίνει ότι η εξέταση των συμφωνιών από την Επιτροπή «πρέπει να στηρίζεται πράγματι σε εκτίμηση των συμφωνιών στο σύνολό τους (...)», πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τόσο τα πραγματικά όσο και τα δυνητικά αποτελέσματα των συμφωνιών αυτών επί του ανταγωνισμού [19] καθώς και το συνολικό οικονομικό πλαίσιο στο οποίο θα αναπτυσσόταν ο ανταγωνισμός εάν δεν υπήρχε η συμφωνία [20]. Εξάλλου το αποτέλεσμα της συμφωνίας επί του ανταγωνισμού πρέπει να είναι αισθητό [21].

Εκτός από τον περιορισμό του ανταγωνισμού, μια άλλη αναγκαία προϋπόθεση για να θεωρηθεί ότι υπάρχει παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, είναι η επίδραση στο ενδοκοινοτικό εμπόριο. Οι δύο προϋποθέσεις συνδέονται στενά μεταξύ τους στη νομολογία του Δικαστηρίου [22] που αναφέρεται αδιακρίτως στην έκταση των δυνητικών αποτελεσμάτων των συμφωνιών επί του ανταγωνισμού και επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου. Ωστόσο, είναι απολύτως αδύνατον να θεωρηθεί, όπως αφήνει να εννοηθεί η New Holland, ότι η κοινοτική νομολογία λαμβάνει υπόψη τα δυνητικά αποτελέσματα των συμφωνιών επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου, αλλά αντιθέτως απαιτεί την απόδειξη πραγματικών αποτελεσμάτων επί του ανταγωνισμού.

Η διαπίστωση των αποτελεσμάτων μιας συμφωνίας επί του ανταγωνισμού συνιστά περίπλοκη οικονομική εκτίμηση, το δε Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οφείλει μεν να ασκήσει πλήρη έλεγχο ως προς το αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1, πλην όμως ο έλεγχος που ασκεί όσον αφορά τις περί-

17 — Βλ. ιδίως τις αποφάσεις Société technique minière και Consten και Grundig κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσες· τις αποφάσεις της 11ης Δεκεμβρίου 1980, 31/80, L'Oreal (Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 471, σκέψη 19)· της 11ης Ιουλίου 1985, 42/84, Remia κ.λπ κατά Επιτροπής (Συλλογή 1985, σ. 2545, σκέψη 18)· της 27ης Ιανουαρίου 1987, 45/85, Verband der Sachversicherer κατά Επιτροπής (Συλλογή 1987, σ. 405, σκέψη 39), και της 17ης Νοεμβρίου 1987, 142/84 και 156/84, BAT και Reynolds κατά Επιτροπής (Συλλογή 1987, σ. 4487).

18 — Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Tesauro στην υπόθεση C-250/92, DLG (Συλλογή 1994, σ. I-5641, σκέψεις 15 και 16).

19 — Απόφαση BAT και Reynolds κατά Επιτροπής, όπ.π. (σκέψη 54), και απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 1992, T-19/91, Vichy κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-415, σκέψη 59).

20 — Απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1995, C-399/93, Oude Luttikhuis κ.λπ. (Συλλογή 1995, σ. I-4515, σκέψη 10).

21 — Απόφαση της 9ης Ιουλίου 1969, 5/69, Völk (Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 91), και απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουνίου 1995, T-7/93, Langnese-Iglo κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-1533, σκέψη 98).

22 — Βλ. Bellamy, C. και Child, G: *Derecho de la competencia en el mercado común*, Civitas, Madrid, σ. 142.

πλοκες οικονομικές εκτιμήσεις που εκφέρει η Επιτροπή περιορίζεται αναγκαία στην εξέταση του ζητήματος αν τηρήθηκαν οι κανόνες διαδικασίας και αιτιολογίας και αν τα πραγματικά περιστατικά ήταν ακριβή και δεν συντρέχει προφανής πλάνη εκτιμήσεως ή κατάχρηση εξουσίας [23].

42. Στην υπό κρίση υπόθεση η συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών δεν έχει ως αντικείμενο να θίξει τον ανταγωνισμό και κατά συνέπεια έπρεπε να εξεταστούν οι επιπτώσεις της επί του ανταγωνισμού στο πλαίσιο της βρετανικής αγοράς γεωργικών ελκυστήρων. Με την προσβαλλομένη απόφαση το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς με την επίδικη απόφαση τα περιοριστικά αποτελέσματα της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών.

Νομίζω ότι η κρίση αυτή του Πρωτοδικείου συμπίπτει με τη νομολογία του Δικαστηρίου στην οποία αναφέρθηκα στην προηγούμενη παράγραφο. Πράγματι, η Επιτροπή διαπίστωσε δεόντως με την επίδικη απόφαση τα δυνητικά, περιοριστικά του ανταγωνισμού αποτελέσματα της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της βρετανικής αγοράς γεωργικών ελκυστήρων (κλειστό ολιγοπώλιο με μεγάλα εμπόδια προσβάσεως) και το περιεχόμενο των πληροφοριών και την περιοδικότητα ανταλλαγής τους μεταξύ των κυριοτέρων επιχειρηματιών που δρουν στην αγορά. Πρόκειται για ανάλυση περίπλοκης οικονομικής κατάστασης και το Πρωτοδικείο άσκησε με την προσβαλλομένη απόφαση τον ένδικο έλεγχο, όπως τον προβλέπει η νομολογία του Δικαστηρίου.

Δεν νομίζω ότι το Πρωτοδικείο όφειλε να απαιτήσει από την Επιτροπή να προβεί σε ανάλυση των πραγματικών αποτελεσμάτων της συμφωνίας επί του ανταγωνισμού στη βρετανική αγορά γεωργικών ελκυστήρων, προσδιορίζοντας τις τιμές και τα μερίδια αγοράς κάθε επιχειρηματία όπως θα είχαν διαμορφωθεί αν δεν υπήρχε η συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών. Η απόδειξη των πραγματικών αρνητικών για τον ανταγωνισμό αποτελεσμάτων της συμφωνίας αυτής θα ήταν απαίτηση που δύσκολα θα μπορούσε να ικανοποιήσει η Επιτροπή [24], απόδειξη η οποία αποδεικνύεται περιττή δεδομένου ότι τα χαρακτηριστικά της εν λόγω αγοράς και το αντικείμενο της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών αρκούσαν για να αποδείξουν ότι υπήρχε κίνδυνος περιορισμού του ανταγωνισμού.

43. Βάσει των προεκτεθέντων φρονώ ότι το σκέλος αυτό του υπό εξέταση λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

3. Η απουσία επιχειρημάτων στηριζομένων σε κοινοτικά προηγούμενα και στην οικονομική θεωρία

44. Η New Holland υποστηρίζει ότι η επίδικη απόφαση είναι απολύτως καινοφανής και δεν υπάρχει κανένα προηγούμενο διότι

23 — Αποφάσεις Remia κ.λπ. κατά Επιτροπής (σκέψη 34) και BAT και Reynolds κατά Επιτροπής (σκέψη 62), όπ.π.

24 — Για τη δυσχέρεια της αποδείξεως των πραγματικών αποτελεσμάτων επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου μιας συμφωνίας που περιορίζει τον ανταγωνισμό γίνεται λόγος στις αποφάσεις της 1ης Φεβρουαρίου 1978, 19/77, Miller κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1978, σ. 47, σκέψη 15, και της 17ης Ιουλίου 1997, C-219/95 P, Ferriere Nord κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. I-4411, σκέψη 19).

είναι η πρώτη φορά που η Επιτροπή αποφαίνεται επί ενός «καθαρού» συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών που δεν συνδέεται με καμία αρνητική για τον ανταγωνισμό συμφωνία, που προβλέπει τη διανομή αποκλειστικώς πληροφοριών επί των πραγματοποιηθεισών πωλήσεων και δεν αφορά το βασικό προϊόν. Στη σκέψη 91 της προσβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο αναγνωρίζει ότι η επίδικη απόφαση «είναι η πρώτη με την οποία η Επιτροπή απαγορεύει σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών το οποίο δεν αφορά άμεσα τις τιμές ούτε στηρίζει άλλο μηχανισμό που θίγει τον ανταγωνισμό», πλην όμως στη σκέψη 35 της προσβαλλομένης αποφάσεως έκρινε ότι η επίδικη απόφαση «περιορίζεται στην εφαρμογή σε μια συγκεκριμένη αγορά, στην αγορά των γεωργικών ελκυστήρων στο Ηνωμένο Βασίλειο, των αρχών που διαμόρφωσαν οι προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής (...)». Κατά τη New Holland, αυτή η δεύτερη παρατήρηση του Πρωτοδικείου, που αντιφάσκει την πρώτη, το οδήγησε να κρίνει ότι η επίδικη απόφαση πληροί την υποχρέωση αιτιολογίας που πρέπει να είναι αυξημένη όταν πρόκειται για καινοφανείς αποφάσεις της Επιτροπής, σύμφωνα με την απόφαση Papiers peints de Belgique [25].

45. Δυσκολεύομαι να αντιληφθώ την επιχειρηματολογία της New Holland, δεδομένου ότι η έλλειψη προηγουμένου υπαγορεύει ακριβέστερη αιτιολόγηση των αποφάσεων της Επιτροπής, η δε παράβαση της υποχρεώσεως αυτής, που αναγνωρίστηκε με την απόφαση Papiers peints de Belgique, μπορεί να προβληθεί στο πλαίσιο προσφυγής αναιρέσεως και συγκεκριμένα του λόγου της σχετικής ελλείψεως αιτιολογίας και όχι της εσφαλμένης εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1.

25 — Απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1975, 73/74, Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique κ.λπ., γνωστή ως «Papiers peints de Belgique» (Συλλογή τόμος 1975, σ. 459, σκέψη 33).

46. Ανεξαρτήτως του ότι η New Holland δεν διευκρινίζει το νομικό ζήτημα που ανακύπτει στο πλαίσιο αυτού του σκέλους του οικείου λόγου αναιρέσεως, φρονώ ότι πρόκειται για επιχειρήματα που προβλήθηκαν ήδη πανομοιότυπα ενώπιον του Πρωτοδικείου, το οποίο και τα απέρριψε στη σκέψη 35 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Εξάλλου, όταν η αναιρεσείουσα προβάλλει κάποιο νέο επιχείρημα στηρίζεται σε προσδιορισμό των χαρακτηριστικών της οικείας αγοράς διαφορετικό αυτού που διατύπωσε το Πρωτοδικείο με την προσβαλλομένη απόφαση. Για όλους αυτούς τους λόγους νομίζω ότι αυτό το σκέλος του λόγου αναιρέσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

47. Κατόπιν των ανωτέρω, νομίζω ότι αυτός ο λόγος αναιρέσεως είναι εν μέρει απαράδεκτος, ενώ, κατά το μέρος που είναι παραδεκτός, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Δ — Εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 2, και της αρχής που διατυπώθηκε με την απόφαση Consten και Grundig κατά Επιτροπής

48. Κατά την άποψη της αναιρεσείουσας, το Πρωτοδικείο έσφαλε απορρίπτοντας, στη σκέψη 38 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τη δυνατότητα εφαρμογής της αρχής που διατύπωσε το Δικαστήριο με την απόφαση Consten και Grundig κατά Επιτροπής, κατά την οποία η ακυρότητα που προβλέπει το άρθρο 85, παράγραφος 2, αφορά τα στοιχεία της συμφωνίας που αντιβαί-

νουν στο άρθρο 85, παράγραφος 1, ή ολόκληρη τη συμφωνία, οσάκις τα στοιχεία αυτά δεν μπορούν να διαχωρισθούν από την υπόλοιπη συμφωνία [26]. Κατά τη New Holland, το Πρωτοδικείο κακώς έκρινε έγκυρη την επίδικη απόφαση διότι η Επιτροπή δεν διευκρίνισε τα μέρη της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών που οι επιχειρήσεις θα έπρεπε να απαλείψουν ώστε η συμφωνία να συμβιβάζεται προς το άρθρο 85, παράγραφος 1.

49. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος. Κατά την άποψή μου, το Πρωτοδικείο εφάρμοσε ορθά, στις σκέψεις 36 έως 38 της προσβαλλομένης αποφάσεως της απόφαση Consten και Grundig κατά Επιτροπής δεδομένου ότι έλαβε υπόψη τους συναφείς ισχυρισμούς των διαδίκων και ορθώς έκρινε ότι από το περιεχόμενο της επίδικης απόφασης καθίσταται σαφές ότι η Επιτροπή θεώρησε ασυμβίβαστη προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, τη συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών στο σύνολό της. Ήταν αδύνατον να εντοπισθούν από τη συμφωνία αυτή ορισμένα σημεία προκειμένου να απαλειφθούν ενδεχομένως για να διασφαλισθεί η νομιμότητα της συμφωνίας, διότι αυτή λειτουργούσε ως διαρθρωμένο σύνολο. Στο πλαίσιο αυτού του λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα δεν αναπτύσσει κανένα επιχείρημα σχετικά με τον προσδιορισμό στοιχείων που θα μπορούσαν να διαχωρισθούν από την υπόλοιπη συμφωνία.

Ε — Εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης

50. Με αυτόν τον λόγο αναιρέσεως, στον οποίο και πάλι δεν προσδιορίζονται σαφώς τα επίδικα σημεία, η New Holland αμφισβητεί τη λύση που έδωσε το Πρωτοδικείο, στη σκέψη 99 της προσβαλλομένης αποφάσεως, όσον αφορά την εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 85, παράγραφος 3, στη συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών. Το Πρωτοδικείο επικύρωσε την επίδικη απόφαση με το σκεπτικό ότι ο περιορισμός του ανταγωνισμού που πρέκυπτε από την εν λόγω συμφωνία δεν εμφανιζόταν ως απαραίτητος για την επίτευξη των στόχων που επικαλέστηκαν οι επιχειρήσεις, μέλη της συμφωνίας. Η Επιτροπή υποστήριξε, ορθώς κατά το Πρωτοδικείο, ότι οι κατασκευαστές γεωργικών ελκυστήρων του Ηνωμένου Βασιλείου μπορούσαν να επιτύχουν τους στόχους τους χρησιμοποιώντας ένα σύστημα πληροφοριών με λιγότερο αρνητικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα, χρησιμοποιώντας άλλους μηχανισμούς όπως ο προσδιορισμός των σχετικών με την αγορά στοιχείων από κάθε επιχείρηση.

Η New Holland υποστηρίζει ότι αυτά τα επιχειρήματα του Πρωτοδικείου είναι αβάσιμα και κατά συνέπεια το Πρωτοδικείο προέβη σε εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 3. Αφενός, η αναιρεσείουσα επαναλαμβάνει ότι η χρονική κλιμάκωση που προβλέπει η συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών είναι απαραίτητη προκειμένου να γνωρίζουν εγκαίρως οι κατασκευαστές τις διακυμάνσεις της ζητήσεως και να προσαρμόζουν την προσφορά τους στις απαιτήσεις των πελατών. Αφετέρου, επισημαίνει ότι η συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών δίνει τη δυνατότητα σε όλους τους κατασκευαστές, τόσο στις μεγάλες όσο και στις μικρές επιχειρήσεις, να έχουν στη διάθεσή τους τις ίδιες πληροφορίες, διότι το σύστημα το διαχειρίζεται μια ανεξάρτητη επιχείρηση πληροφορικής. Αν δεν υπήρχε η συμφωνία, οι μεγάλοι κατασκευαστές θα δρούσαν υπό ευνοϊκότερες συνθήκες από τούς μικρούς κατασκευαστές, όσον αφορά τη γνώση της αγοράς.

51. Αυτός ο λόγος αναιρέσεως είναι παραδεκτός διότι αφορά νομικό ζήτημα, δηλαδή

26 — Απόφαση Consten και Grundig κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα.

το κατά πόσο η συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών είναι απαραίτητη, το δε στοιχείο του απαραιτήτου αποτελεί μια από τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή ατομικής απαλλαγής βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3 [27]. Ωστόσο, νομίζω ότι είναι απορριπτέος. Πράγματι, η αναιρεσείουσα δεν ανέπτυξε κανένα καίριο επιχείρημα που να αποδεικνύει την ύπαρξη πρόδηλης πλάνης περί την εκτίμηση στη λύση που δόθηκε με την επίδικη απόφαση και επικυρώθηκε με τη σκέψη 99 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Για την προσαρμογή στις απαιτήσεις της πελατείας και στην εξασφάλιση της συντηρήσεως των οχημάτων μετά την πώληση ή στο πλαίσιο της εγγυήσεως δεν νομίζω ότι είναι απαραίτητη η χρησιμοποίηση ενός συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών στο πλαίσιο του οποίου διαβιβάζονται τακτικά συγκεκριμένα στοιχεία επί των πωλήσεων των ανταγωνιστών. Τα αποτελέσματα ενός συστήματος τέτοιας φύσεως είναι θετικά σε μια ελεύθερη αγορά αλλά σε μια ολιγοπωλιακή αγορά όπως είναι η αγορά των γεωργικών ελκυστήρων στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι βλαπτικά διότι αποθαρρύνουν τον ανταγωνισμό μεταξύ των κατασκευαστών.

52. Κατά συνέπεια ο ανωτέρω λόγο αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Δικαστικά έξοδα

53. Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, που έχει εφαρμογή στην εκδίκαση των αιτήσεων αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Κατά συνέπεια, αν απορριφθούν οι λόγοι αναιρέσεως της αναιρεσείουσας, όπως προτείνω, θα πρέπει να καταδικαστεί η αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα της παρούσας διαδικασίας.

Πρόταση

54. Βάσει των προεκτεθέντων προτείνω στο Δικαστήριο:

1) να κηρύξει την αίτηση αναιρέσεως εν μέρει απαράδεκτη,

2) να απορρίψει τους λόγους αναιρέσεως που θα κριθούν ενδεχομένως παραδεκτοί,

3) να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

27 — Βλ. απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 1995, C-360/92 P, Publishers Association κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. I-23, σκέψεις 24 έως 29).